

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petivrsti (72 mm):
za enkrat 13 h.
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Mladoturki.

Pol meseca že ima javnost opraviti z vojaškimi panti v Makedoniji, vsak dan se bere o umorih generalov in polkovnikov in pred nekaj dnevi je turška vlada začela mobilizovati damaške in erzerumske polke v Mali Aziji, da ustrahuje vojaške upornike v Solunu in Drinopolju. Povdarjali smo že, da prevelikega pomena ti dogodki sami na sebi nimajo, ker turški vojak se končno rad uda, ževeči potrpežljivo dalje svojo bomo hrano in hodi v capah, ne da bi pri tem trpeli njegova hrabrost in udanost do padišaha. Konečno pa če tudi v Carigradu napravijo malo dvorno revolucijo, kakor svojčas proti Muradu, podere se s tem Turčija ne. Pač pa utegnejo zdaj imeti upori med makedonskim turškim vojaštvom velike posledice z ozirom na sedanjí mednarodni politični položaj.

Ko smo nedavno o ravnotej reči pisali, smo izvajali drinopoljski in solunski punt iz panizlamskega gibanja. Častniki — tako smo pisali — so prepričani, da reformna prizadevanja Anglije, ki se zdaj čuda veliko zanimlje za Balkan, ne bodo nič kaj prida za Turčijo, kateri se bo prikrajšala suvereniteta. Ali smo prav sklepali? Težko je na to kaj pozitivnega odgovoriti. Zdaj se namreč od mnogo strani povdarja, da je punt med turškimi vojniki v resnici zanešen od »mladoturkov«, ki delajo v smislu Anglije in od nje nahujskani. Mladoturški častniki baje povdarjajo potrebo angleških reform v Makedoniji, enakopravnost Turkov s kristjani itd. Hočejo parlamentarno vlado, kar bi seveda za Turčijo pomenjalo prvi korak k razpadu, kajti potem bi ne bilo več nobene vezi, ki bi vezala v turškem cesarstvu toliko tako hudo nasprotujočih si narodov in ver. Mladoturki pa ravno delajo na propad Turčije, da olajšajo Angliji izvedbo njenih načrtov na Balkanu. — Kaj je res? Pozitivnega se danes še nič ne more reči, zelo pa je opravičena sumnja, da dela Anglija za kulismani. Na eni strani zahteva v svojem reformnem programu, ki ga je velevlastem predložila, naj se osnujejo »leteče kolone« iz turškega vojaštva, da bi zasledovale makedonske bande, na drugi pa skuša to vojaštvo oslabiliti, da dokaže, da Turčija vzlic vsej dobri volji nalogi ni kos. Dvojna igra, ki ni nič nenavadnega za angleško politiko.

Težko pa, da si je angleška diplomacija stvar tako mislila, da se bo to delo v turški armadi začelo tako, da se bo umorila kar cela vrsta generalov.

Mogoče je seveda, da so punt in grozodejstva povzročili mladoturki na svojo roko. V Monastirju so osnovali »Osmansko ligo za edinstvo in napredek« ter poslali kenzulom velevlasti okrožnico, kjer povdarjajo despotizem in korupcijo turške vlade in prosijo evropske zastopnike pomoči v njihovem kulturnem boju, ki so ga pa ti zmedeni turški »liberalci« — če jih hočemo tako imenovati — začeli z zelo nekulturnimi umori. Tudi v Solunu so izdali manifest, kjer zahtevajo parlament, ki bi pa Turčiji pristojal — če drastično govorimo — tako kot kravi sedlo.

Sultan sam — tako pravijo — sumi, da je gibanje v Solunu in Drinopolju naperjeno proti njegovi osebi in da tiče za njim intrige tudi glede na prestolonasledništvo. Seveda na padišahove slutnje se veliko ne sme dati, ker on bolega razum na opravičenih tudi in še več na neopravičenih. Da so vsi prizadeti krogi, zlasti Albanci zelo nervozni, dokazuje to, da je med njimi razširjena vest, da bo marširal v Solun avstrijski armadni zbor.

Da ima turški vojaški punt precejšen pomen tudi glede na internacionalni položaj, to dokazuje dunajska oficiozna »Pol. Korrespondenz«, ki izrečno povdarja, da se je pri nedavnem pogovoru med avstrijskim ministrom za zunanje zadeve Aehrenthalom in rumunskim ministrskim predsednikom Sturdzo šlo tudi za to stvar, ki pa dozdaj tudi tema dvema državnikoma ni čisto jasna. Zdi se, da stoji Aehrenthal na stališču, da se mora prej ta interna zadeva Turčije rešiti, predno se začne misliti na angleško-rusko reformo, kateri Avstrija sicer stoji simpatično nasproti. Na vsak način stoji naše zunanje ministrstvo na stališču: Ne prenačljenih reform v Turčiji, ki bi prikrajšale sultanovo suvereniteto in Turke fanatizirale, kajti v slučaju konflikta z orožjem je gotovo, da ne bo uporov in nesloge med Turki. Kdor je prijatelj miru, mora priznati, da je ta politika prava.

»Reichsposta« poroča od svojega londonskega dopisnika, da je angleški balkanski komite, ki ima tesne zveze s sedanjo vlado, razposlal na svoje člane okrožnico, kjer povdarja, da je vsled turške vojaške revolte prišel za Bolgarijo pravi

čas, da udari na Turčijo. Anglija naj v služaju vojske med tema dvema državama prepreči, da bi Turčija mogla prevažati iz Male Azije vojaške v Evropo. Iz okrožnice londonskega balkanskega odbora je tudi razvidno, da je odbor v zvezi z Mladoturki. Torej se potrja, kar smo uvodoma izvajali o vojaškem punktu. Če bi se uresničilo, na kar dela londonski odbor, potem stojimo pred dogodki, kojih dalekosežne posledice se ne dajo preračunati in katerih v njihovem polnem obsegu tisti, ki jih hočejo povzročiti pač niso premislili.

Šolski štrajk na Koroškem.

(Dopis.)

Sele pri Borovljah, 21. jul.

Nekaj čudnega, kar se menda na Koroškem ni zgodilo, je stavka šolarjev našega slovenskega razreda. Glej ga neki! si bode marsikdo mislil; zdaj, ko so stavke raznih stanov na dnevnem redu, pride vrsta še tudi na šolarje. Torej še otroci da bi ne bili s svojim stanom zadovoljni? Da ne bi torej kdo kaj slabega mislil od našega malega slovenskega naraščaja, boji vsem povedano, da je sedanja stavka popolnoma opravičena in dokazuje, da so otroci željni pouka, da torej ne stavkajo iz lenobe in da so, akoravno še nedorasli, vendar toliko narodno zavedni, da ne marajo hoditi v šolo k Luleku, znamenemu narodnemu izdajalcu.

Otroci stavkajo: 1. Zato, ker je njihov dosedanjí priljubljeni izvrstni učitelj A. Šmid nenadno med šolskim letom bil prestavljen le na željo voditelja nemčurske klike v Selah, Luleka, kateri imenovanega svojega součitelja ni mogel trpeti, ker je taisti bil narodno zaveden Slovenec. 2. Zato, ker je sedanji slovenski razred, lansko leto, ko ga je imel imenovani Lulek podučevati, v vseli predmetih razen veronauka, popolnoma zaostal. Lulek namreč ni maral med slovenskimi otroci svoje učiteljske dolžnosti izpolnovati, kar se je tudi predrznil kmetu F. R. v Selah očitno v obraz povedati, češ: »bodem Slovenec že tako učil, da ničesar ne bodo znali,« ker je na ta način mislil otroke pridobiti za prestop v nemški razred, kateri že pojema. 3. Zato, ker je učitelj Lulek otroke slovenskega razreda, posebno še začetkom tega šolskega leta, pred šolarji nemškega razreda očitno zasra-

moval. Ali je potem čudež, ako otroci takega učitelja, kakor je L. ne marajo in prezirajo? Upoštevati se pa mora, da stavkujoči slovenski šolarji tvorijo dvetretjinsko večino vseh vsolanih otrok.

Da pa širše občinstvo izve, kako zvestega šolskega voditelja je c. kr. šolska oblast v Celovcu v Sele poslala. Čujte in strmite! Namesto, da bi po dolžnosti skrbel za to, da njemu podrejeni učitelj zvesto svoje dolžnosti v šoli izpolnjuje in otroke metodično dobro poučuje, je sam g. Šmida, ko je ta svojo službo na slovenskem razredu nastopil, navajal, naj mladi učitelj gleda na to, da se slovenski otroci, to je otroci njegovega razreda, ne bodo kaj naučili, naj da otrokom kako berilo brati, sam pa se naj med šolskimi urami uči in pripravlja za svoj učiteljski izpit! Dve priči, pred katerimi je L. kot šolski vodja te besede učitelju Šmidu govoril, so A. S. in L. M.

Obenem sta te dve priči imenovani s polnim imenom v pritožbi krajnega šolskega sveta v Selah z dne 13. aprila št. 70 na c. kr. okrajni šolski svet v Celovcu. Ali ni to pravi škandal in sramota za šolstvo na Koroškem? S svojim denarjem naj Slovenec plača učitelje, kateri, namesto da bi otroke učili, delujejo namenoma tako, da otrok ničesar ne naučijo? Torej je razvidno, da je učiteljem na slovenskem Koroškem poduk v šoli le postranska stvar, poglavitna pa, delovati za vse-nemštvo ter tako vsestransko podpirati protiaustrijsko politiko na Koroškem. Ker pa mi Selami takega stremljenja ne odobravamo, zahtevamo, da nam c. kr. šolske oblasti v Celovcu takoj, še to šolsko leto, pošljejo slovenskega učitelja na naš razred, ki bo z ljubeznijo in veseljem po g. Šmidu započeti pouk zamogel nadaljevati.

Naj se pa g. Palla nikakor ne izgovarja, češ, nimamo slovenskih učnih moči na razpolago, ker smo mnenja, da mora še preveč slovenskih učiteljev biti, ker je celo g. Šmid kot Slovenec sedaj prestavljen na čisto nemško šolo na gornjem Koroškem! Ako pa v resnici nimajo Slovencev na razpolago, naj pa nam Šmida nazaj pošljejo, tam na nemški šoli naj pa pristnega Nemca nastavijo. Velika večina je nas davkoplačevalcev v Selah Slovencev — z velikimi žrtvami smo sezidali šolo za svoje otroke; razun tega je kakor občina, tako tudi krajni šolski svet naš, in zatorej imamo pravico zahtevati pošte-

LISTER.

Kapitan Sharkey.

Spisal C. Doyle. Posl. J. K. (Iz knjige: The green Flag.)

(Dalje.)

Bil je izvrstni strelec, in njegovi železni živci ga niso nikdar zapustili v sili. Črna glava, ki se je prikazovala na grebenih valov in zopet izginjala na drugi strani, je bila že na polovici pota do ladjice. Sharkey je dolgo meril, predno je ustrelil. Ko je počila puška, se je vzpel plavač v vodi, zamahnil z rokami kakor v svarilo in zatulil s takšnim glasom, da se je razlegalo po celem zalivu. Ko je ladjica obrnila svoja jadra in je gusar izprožil svoje topove, ne da bi bil kaj zadel, se je pogreznil Stephan Craddock, z divjim nasmehom v smrtnem boju, počasi v zlato globino, ki se je svetila pod njim.

III.

Kako je Copley Banks ubil kapitana Sharkeyja.

Gusarji niso bili le druhal razbojnikov, ampak nekaj višjega. Bili so plavajoča republika z lastnimi zakoni, navadami in lastno disciplino. V njih neskončnih in kru-

tih prepirih s Španci se je zdelo, da so imeli deloma tudi gusarji prav. Njih krvavo ropanje po ameriških mestih ni bilo nič bolj barbarsko, kakor španski napadi na Nizozemsko — ali pa na Karibce v istih ameriških deželah.

Gusarski poglavarji, in naj je bil Anglež ali pa Francoz, Morgan ali pa Grammont, so bili odgovorne osebe, katere je njihova domovina podpirala ali pa celo hvalila, dokler niso storili kakega dejanja, ki je bilo le prehudo za usnjenost sedemnajstega stoletja. Nekateri so bili celo pokobni in poročja se, kakor je orgel Sawkins v nedeljo kocke raz krov in kako je Daniel ustrelil nekega moža pred oltarjem, ker se ni obnašal spoštljivo.

Toda prišel je dan, ko se bakanirji — tako so se imenovali ti gusarji — niso več zbirali v celih brodovjih v Tortugasu, in njih mesto so zavzeli izobčeni gusarji. In še celo pri teh so še nekoliko veljale tradicije o disciplini in prizanesljivosti, in med gusarji iz prve dobe, kakor so bili Avoryji, Angleži in Roberts, se je tudi še ohranilo spoštovanje pred človeškim čustvom. Bili so bolj nevarni trgovcem nego mornarjem.

Toda za temi so prišli bolj divji in obupni ljudje, ki so pripoznavali odkrito, da ne bodo nikomur prizanašali v svoji vojski s človeštvom, in kateri so prisegli, da bo-

do dajali tako malo kakor dobivali. O njih zgodovini vemo le malo verjetnega. Sami niso pisali nikakoršnih spominov in zapustili nikakih sledov razun tu pa tam okajeno in okrvavljeno razbito ladjo, katero je potem veter gonil po Atlantskem morju. O njihovih dejanjih se samo lahko sluti po dolgi vrsti ladij, ki se niso nikdar vrnile v svoj pristan.

Ako iščete zgodovinske dokaze, najdete samo zdaj pa zdaj kako prav staro razsodbo, ki vam za trenotek odgrne zagrinjalo, ki skriva vso to zgodovino, in vašim strmečim očem se odkrije, s koliko krutostjo so gospodarili po morju. Takšna je bila druhal Neda Lowa, škota Gowa in nesramnega Sharkeyja, čigar ogljenočrna ladja »Happy Delivery« je bila znana kot oznanjevalka bede in smrti od newfoundlandskih obrežij do zaliva Orinoka.

Mnogo ljudi na otokih in na celini je smrtno sovražilo Sharkeyja, toda nobeden ni imel bridkejih izgub kakor Copley Banks iz Kingstona. Banks je bil eden izmed vodilnih trgovcev s sladkorjem v Zahodnji Indiji. Bil je vpliven mož, občinski svetnik, mož Percivalke in bratranec virginijskega guvernerja. Svoja dva sinova je dal vzgojiti v Londonu in njuna mati se je podala sama tja, da ju popelje domov. Ko so se vračali na ladji »Duchess of Cornwall«, so prišli Sharkeyju v roke in cela rodbina je umrla sramotne smrti.

Copley Banks je govoril malo, ko je slišal to novico, ampak je postal čemerem in globoko melanholičen. Zanemarjal je svojo trgovino, izogibal se svojim prijateljem in preživel mnogo časa v nizkih krčmah med ribiči in mornarji. Sedel je tiho med razuzdanimi in propalimi ljudmi in kadil svojo pipo z mirnim obrazom in temnimi očmi. Splošno se je mislilo, da mu je ta nesreča zmešala pamet, in njegovi stari prijatelji so ga gledali neprijazno, kajti družba, v katero je zahajal, je zado-stovala, da so se ga izogibali vsi pošteni ljudje.

Zdaj pa zdaj so prišle čez morje novice o Sharkeyju. Včasih jih je prinesla kaka ladjica, ki je videla velik požar na obzorju in se je približala, da bi pomagala goreči ladji, a je zbežala, ko je zagledala urno, črno barko, ki je prežala kakor volk blizu raztrgane ovce. Včasih pa jih je prinesla prestrašena trgovska ladja, prihitevša v pristan z jadrí, zaokroženimi kakor ženski moderc, ker je zagledala na modrikasti vodi počasi vstajati znano črno zastavo.

Nekoč je prišel v Kingston mož, ki je bil pomagač pri nekem Guinejcu in je ušel gusarju. Govoriti ni mogel — iz vzroka, ki bi ga lahko natančneje pojasnil Sharkey — toda znal je pisati in napisal je marsikaj, kar je jako zanimalo Copley Banksa. Po cele ure sta posedala pri zemljevidu in

nega slovenskega učitelja, ker Luleku iz prej navedenih vzrokov svojih otrok nikoli ne bomo izročili.

Pomislimo: **Nemški učitelji na Koroškem** — to je dokazano, kakor se razvidi iz tega dopisa — **navajajo kot predstojniki** podrejene jim učitelje, naj slovenskih otrok ničesar ne naučijo, temveč naj se z drugimi stvarmi bavijo. Slovenski šolski otrok je torej **parija**, ki ne samo, da ni enakovreden, ampak po naziranju nemškega učiteljstva celo toliko ni vreden, da bi se smel česa v materinem jeziku sploh naučiti! Ali se šolska, državna in deželna oblast na Koroškem res tako malo zaveda, da posluje v osrednji Evropi in ne v Kongo-državi? Lepa oblast to! — Zavedni Selani.

Proti draginji.

Sinoči je tudi »Slov. katol. delavsko društvo« priredilo shod, ki se je večinoma bavil z draginjo. Človek nehotne primerja ta shod z onimi, ki so jih prirejali socialni demokratje. Že glede priprav. Tam kričeči plakati, uprav sejmarsko bobnanje na vseh oglih, osebna vabila, pretenje; tukaj od vsega tega ne duha ne sluha. Pri njih na ducate temperamentnih govornikov, celi koši bobnečih fraz, ki vse izzvenevajo v refren: Pridi, pridi na ljubeče srce debelega Tončka iz Idrije! Pri nas stvarna poročila, mirni govori. Tam mnogo psov, surovih napadov na »meščanske« stranke in posameznike, gnjusni medklici, da se naj koga z metlo pobije, ljubljanske poslane privleče za ušesa na shod itd. itd. Pri nas nič napadov, le dostojna zavrnitev soc. domokráških agitatorjev. Tam nekvalificiran napad na cel sloj ženstva, pri nas proglasitev enake volivne pravice ženstva. Tam par papirnati resolucij in akademičen sklep mestnega sveta — ki si ga soc. demokratje uknjižujejo na svoj rovaš — tukaj prvič jasna beseda, realen predlog: naj se Ljubljana uči od kmečke občine, ki je vedela za § 51. obrtnega reda, o katerem se socialnim demokratom od Etbina do Tončka niti ne sanja. Take so razlike v pripravah, zunanjih oblikah in uspehih shodov proti draginji na obeh straneh. V naslednjem poročilo o sinočnem shodu:

Shod je bil zelo dobro obiskan. Predsedoval je Urbar. Poslanec Gostinčar poroča o stavki v Medvodah. Zanimive podrobnosti, ki jih navaja, dokazujejo, da je stavka izšla iz potrebe, iz zavesti, da delavci pod sedanjimi pogoji ne morejo več delati. Plače so tako nizke, da morajo delavci stradati. Vrh tega pa se še z njimi postopa brezsrčno. Neki delavec, ki je zaposlen že 39 let v tovarni, je med delom zbolel. Da bi se mogel še dalje držati na nogah, je stopil v bližnjo krčmo, da izpije čašo čaja. In zaradi tega ga je ravnatelj Kissling odpustil. To je le en primer, kako se ravna z delavstvom pri družbi Leykam-Josefthal. Govornik izraža upanje, da bo stavka kmalu ugodno rešena, in poziva poslušalce, da stavkujoče trpine podpirajo. — Potem se bavi z draginjo in s shodi socialnih demokratov. Mi bomo pogosteje sklicevali shode, da se bo delavstvo poučevalo med drugim o dogodkih v državnem zboru, zlasti o postopanju socialnih demo-

mutec je kazal zdaj oddaljene čeri, zdaj zopet zavite zalive, a njegov tovariš je sedel molče z nepremičnim obrazom in ognjevitimi očmi.

Nekega jutra, kaki dve leti po oni nesreči, je prišel Mr. Copley Banks v svojo pisarno energičen in vesel kakor nekdanj. Oskrbnik je začudeno strmel vanj, kajti preteklo je že več mesecev, odkar se ni prav nič zanimal za svojo trgovino.

»Dobro jutro, Mr. Banks!« je rekel. »Dobro jutro, Freeman. Kakor sem videl, je 'Ruffling Hary' v zalivu.«

»Da, sir; namenjena je v sredo na windorške otoke.«

»Z njo imam druge načrte. Sklenil sem poskusiti kupčijo s sužnji in se podati v Whydah.«

»Toda ladja je že naložena in gotova, sir.«

»Torej jo morate zopet izprazniti, Freeman. Moj sklep je neomajen in 'Ruffling Hary' mora iti v Whydah.«

Vsa dokazovanja in pregovarjanja so bila zastojna in oskrbnik je moral žalosten zopet izprazniti ladjo.

Potem se je začel Copley Banks pravljati na pot v Afriko. Kakor je bilo videti, se je zaupal bolj moči kakor menjalni trgovini; naložil namreč ni svetlih drobnjav, ki jih imajo zamorci radi, ampak osem devetfuntnikov in polno musket in sabelj. Shrambo za jadra na zadnjem delu ladje poleg kabine je izpremenil v smodnišnico in natovoril je toliko topovskih krogelj, kakor jih imajo le dobro preskrbljene gusarske ladje. Vode in hrane so ukricali za dolgo pot. (Dalje prih.)

kratov v ljudskem parlamentu, kjer ta stranka stavi mnogo predlogov, resolucij in peticij, ki imajo pa v ogromni večini le namen zunanje agitacije. Tako je bilo s predlogi glede železničarjev, poštarjev in sladkornega davka. Kaj pomaga, če predlagajo zboljšanje plač, ako pa na to glasujejo proti proračunu, ki bi naj te stroške pokril? Tudi govornik bi lahko predlagal milijone za zvišanje plač kakemu sloju delavcev in se potem hvalil: Glejte, jaz sem vam hotel dobro, toda ti in ti so moj namen preprečili. Govornikova stranka, ki računa z dejanskimi razmerami, je ravno s tem, da je glasovala proti neizvedljivim predlogom socialistov, omogočila, da je bil proračun sprejet in da so dobili že letos železniški, poštni uslužbenci, oficijanti itd. že znane, znatne poboljšave. Postopanje socialni demokratov v državnem zboru torej ni odkritosrčno. Kako hinavščino pa uganjajo soc. demokráški agitatorji, kaže slučaj, ki ga je govornik te dni doživel v Radečah. Tam je prišel k njemu kmet, ki je pripovedoval, da soc. demokratje hujskajo s tem, češ, poslanci S. L. S. so zahtevali, da se naj srbska meja odpre, dočim je res ravno nasprotno. Govornik predlaga končno kot sredstva proti draginji: organizacijo v samostojnih gospodarskih družtvih, če treba bojkot neopravičeno podraženim predmetom, kakor mesu in pivu, ter poziva, da bi se nabiralo za stavkujoče delavce v Medvodah. (Živo-klici!)

Dr. Pegan izvaja, da socialnih demokratov pri silnem gibanju, ki se ga zadnji čas opaža v Ljubljani, ne vodi čista ljubezen do ljudstva; vsi ti shodi proti draginji imajo le namen agitacije za soc. demokráško stranko. Ti ljudje še niso nikdar nastopili z resnimi predlogi za ljudske koristi. Predlog, naj bi se mesarjem odpovedalo stojnice, je udarec v vodo in navadno slepilo. Mesarji bodo radi plačali 20 in tudi več kron; na zadnje bodo jih povrnili odjemalci dvakrat in večkrat. Zakaj ne predlagajo ti prijatelji ljudstva proti draginji sredstva, ki ga nudi § 51. obrtnega reda, ko govori o maksimalnih tarifnih živili? **Neka kmečka občina na Kranjskem je to storila.** Če že ljubljanski socialni demokratje ne poznajo § 51. obrt. reda, lahko bi jih bili nanj opozorili dunajski sodrugi, med katerimi se nahajajo tudi juristi. — Na to zavrača govornik očitanje soc. demokratov, češ, »klerikalci« so krivi, da je meso tako drago, ker je zaprta srbska meja, ter dokazuje, kako bi, če se meja odpre, le sprva bila cena mesu nekoliko nižja, pozneje pa bi naš kmetje morali živinorejo opustiti, in cene mesu bi nam diktirali od zunaj. Kmet pa bi nam moral, da pokrije svoje izdatke, druge stvari zaračunati dražje, in tako bi na stopila splošna draginja živil, škodo od odprtih mej bi trpeli torej ne le kmetje, ampak tudi delavci. Zdaj živinoreja še nekaj nese, pa tudi le malo; kajti cen ne določuje kmet, marveč dunajski jud. Kedar se mu zdi primerno, pošlje mnogo živine na dunajski trg, in cena vsled tega pade. Zdaj lahko nakupi nove živine po nizkih cenah. Potem nekaj časa ne pošlje nič živine na trg, in cena poskoči. Tedaj pa je prišel čas, da zopet lahko živino, ki jo je po nizkih cenah od kmetov nakupil, proda za drag denar. Ako upoštevamo še okuženje domače živine, ki bi sledilo odprtju mej, razvidimo, da so marnje soc. demokratov o zaprti srbski meji čisto navadna farbarija. — Govornik se obrača na to proti ljubljanskim liberalcem, ki trdijo, da je padla cena samo pri živini slabše vrste. Zakaj se pa potem to slabo meso ceneje ne prodaja? V Ljubljani je najfinnejše meso najcenejše. Zajci in fazani niso podvrženi splošni užitnini; delavec mora jesti obdačeno meso, gospoda je neobdačeno. Župan Hribar sam je moral priznati, da so cene v Ljubljani višje nego v Gradcu in na Dunaju. Župan se je spominjal v zadnji seji občinskega sveta tudi občinske mlekarne, pri kateri so imeli 8000 K zgube. Temu pa je kriva le nerodnost. Zakaj so jo poverili Seliškariju? Če bi previdno ravnali, bi lahko mlekarne imeli še danes; saj drugi na tak način lahko žive. Župan je trdil tudi, da je pala samo cena pri teletih; govornik ve kot član načelstva »Gospodarske zveze«, da je znatno padla tudi cena pitanim volom, kar je čisto naravno, kajti teleta se ob suši pač lažje preredi kakor vole. Iz vsega se vidi, da ima župan neznanstvo ljubezen do mesarjev. Zanimivo bi bilo zvedeti, zakaj. Na tistih 10 do 20 volivnih glasovih mu pač ne more biti toliko. Če se hoče proti draginji kaj doseči, treba je pametnega, smotrnega dela, da se z njim na splošno kaj ustvari in doseže. Zakaj soc. demokratje molče o akciji naših poslancev glede nabave cenene krme? 4000 vagonov cenene krme bo proti draginji več zalego, kakor vse govorance in papirnatne resolucije socialnih demokratov. Kdor želi od nas kakšnega pojasnila ali ima kaj na srcu, naj se obrne do vodstva stranke ali do naših poslancev, da se skličejo shodi.

Poslanec Gostinčar opozarja na članek v nekem listu: »Kmetje oderuhi«. Od leta 1891. do 1895., torej v petih letih, je bilo v Avstriji eksekutivnim potom prodanih 56.351 kmečkih domačij. Tako dobro se godi kmetom, takšni so oderuhi! Ljudski poslanec mora delati na to, da bo se kmetu dobro godilo. Kedar bo se njemu, bo dobro tudi za delavca. En stan je navezan na drugega, oba pa štiti in varuje obrambena carina: poljedelca, da mu konkurenca in kuga ne uniči živine, delavca, da tuji industrijski izdelki ne preplavijo naših dežel in mu ne vzamejo kruha. Soc. demokrati seveda bi radi, da kmet čim prej propade, da tako dozori za revolucijo. Toda razvoj družbe je postavil socialno-demokráške ideje na laž. Zdaj sami ne vedo, kaj hočejo. — Ljudje naj čitajo in proučujejo tudi nasprotno liste.

Ivan Nepomuk Gostinčar podaja zgodovino deželnozbornske volivne reforme, ki ji njo delavstvo nikakor ni zadovoljno. Ono zahteva prej ko slej splošno in enako volivno pravico za vse zastope, tudi za občine. Na to točko so socialni demokratje pri svojih shodih proti draginji docela pozabili. Zastopniki ljudstva v občino, potem se bo dalo tudi voditi uspešen boj proti draginji. Mačko treba prijeti pri glavi! Delavstvo pa zahteva enake pravice tudi za ženske, ki nič manj ne občutijo draginje nego moški. Naše geslo, ki se hočemo zanj boriti in na podlagi katerega bomo volili prihodnji poslance za deželni zbor, je in ostane: Splošna in enaka volivna pravica za vse zastope, za oba spola! (Živahno odobravanje.)

Nato nastopi socialni demokrat Anton Novak, delavec v predilni tovarni. Pove svoje generalije, dasi ga nihče ni zanje vprašal, ter modruje: Gospodje so danes govorili samo za kmeta, za delavca pa nič. (Ugovori.) Če se kmetu slabo godi, pa naj polovico živine proda, da bodo delavci dobili ceneje meso. (Smeh.) Dr. Šusteršič je v Bizoviku govoril, da naj delavec je kruh in krompir, ne pa meso. (Ugovori.) Jaz nisem v nobenem društvu. (Klic: Prav slabo za Vas!) Meni je neki kmet, Janez Marinko se piše, pri D. M. v Polju rekel: Mi smo ravno na tistem, če dosti pridelamo ali pa malo. Če je malo krompirja, ga pa treba manj kopati, a ga dražje prodamo. (Smeh in klic: Dol naj gre!) Pa grem! —

Dr. Pegan mu odgovarja z nedosežnim humorjem. Kdor je slišal današnje govore, pa se ni prepričal, da se bo delavcu dobro godilo, kadar se bo kmetu, ta mora biti zares — novak! Kmečki in delavski stan sta kakor kolesci, ki morata segati drugo v drugega, se oprijemati; ako se eno pclomi, zastane ves stroj. Govorniku se smili Novak, da se je dal od Marinka tako potegniti. Ni mu pač trebalo hoditi v D. M. v Polju po modrost, da se krompirja manj nakoplje, če ga je manj v zemlji. Sicer pa je Novak tipičen vzgled socialno-demokráškega učenca. Ako boste take ljudi poslušali, boste tudi postali njemu enaki!

Živahno odobravanje je sledilo tudi temu govoru, na kar je predsednik zaključil zborovanje ob pol 9. uri.

Štrajk na Sorskem polju.

Položaj je popolnoma neizpremenjen. Delavstvo drži skupaj, da je veselje. Le en glas se čuje med njimi: »Zmagati moramo, pa naj stavkamo magari tudi tri ali pa šest mesecev!« Štrajkarski odbor se je posvetoval z domačim ravnateljstvom, ki se je pa izjavilo, da ne sme odnehati, ker tega družba ne dopusti. Leykamova družba dela velikanske dobičke, delavstvo pa plačuje tako nečuvno slabo. Kaj pa, ko bi se združile tiskarne na jugu in napravile lastno papirnico? Vemo, ena tiskarna tega ne zmore, več pa. Dobiček bi imele tiskarne same. Denar bi ostal doma in bi ga ne dobivali že itak bogati lastniki akcij Leykamove družbe.

Res pohvalo zasluže štrajkujoče delavstvo na Sorskem polju tudi zaradi svoje vzorne discipline. Samoobsebi umevno je, da se vrše vsak dan razgovori stavkujočega delavstva. Lepo je, ko ti prihaja delavstvo do dve ure daleč na stavkarske razgovore, ki se vrše v najlepšem redu.

Zdaj pa prošnja. Delavstvo, ki stavka, je vredno, da ga podpira ne zgolj delavstvo, marveč tudi delavski prijatelji. Darove, namenjene štrajkujočemu delavstvu sprejema tudi naše upravnistvo. Prosimo, naj bi se prijatelji štrajkujočega delavstva spominjali. Štrajka do 500 delavk in delavcev. Pomagati jim moramo, da štrajk vzdrže. Saj delavstvo na Sorskem polju popolnoma zasluži, da ga zdaj, ko je v sili in v plačilni vojski, z vso močjo podpiramo.

Iz zapora so izpustili včeraj delavca Dehovnika, ki je bil obsojen v dvednevni zapor vsled prestopka proti koalicijski postavi. Delavci so ga zelo prisrčno pozdravili. Dehovnik je domačin. Njegov

oče ima hišo. Pozna ga vse. Ne bil bi pobegnil. Kljub temu je moral v sremstvu orožnika v Ljubljano. Ko je v medvoški orožniški vojašnici čakal na vlak, mu je ponujal orožnik »Slovenski Narod«, češ, čitaj ga, da ti ne bo dolgčas. Dehovnik mu je odgovoril: »Slovenskega Naroda« pa že ne čitam. Mož ni bil preje še nikdar kaznovan. Naj bi ga bili ovdarili in naj bi bil dobil vabilo k sodni razpravi, da bi mu bila lahko delavska organizacija preskrbela tudi zagovornika. Sploh pa o tej zadevi še ni izpregovorjena zadnja beseda. Škoda le, da zdaj ne zboruje državni zbor.

Štrajka v Medvodah in na Goričanih se spominja tudi »Rdeči Prapor«. Listove informacije pa niso točne. Štrajka ne vodi tamošnji župnik po navodilih ljubljanskih klerikalcev. Vodi ga namreč delavstvo samo, ki je tudi popolnoma samostojno sklenilo, da štrajka. Naravnost nesramno pa je, kar piše »Prapor«, češ »bojimo se pa, da jih klerikalci puste na cedilu, ker ne verjamemo, da bi klerikalci tudi tu pošteno z delavci mislili.« Seveda, posebno pošteno so mislili socialni demokrat ob znanem štrajku v litijski predilnici, ko so spravili delavstvo v štrajk, potem pa delavstvu cinično med štrajkom rekli, delat pošte, ker pulfra ni. Kljub svoji organizaciji niso marali podpirati štrajkujočega litijskega delavstva. O ponesrečenem bistriškem štrajku rajše molčite. Kdor čita naše delavsko časopisje, ve, kdo da ni držal drž. poslancu Grafenauerju dane besede.

Nekoliko odgovora županu Ivanu Hribarju o draginji zelenjave.

Piše se nam: V zadnji seji mestnega zbora je rekel župan, da so cene zelenjavi pretirano visoke in da se občinstvo skubi. Obljubil je, da ko bo zgrajena tržnica, se bo lahko uvažala zelenjava iz Italije in s tem konkurirala domačinom. Ko bi se župan informiral pri zadnji branjevki, bi ne mogel kaj takega trditi. Blago iz Italije se dovažja le spomladi k nam, sedaj pa ga pošiljamo mi v Italijo, ker tam zaradi hude vročine ne uspeva zelenjava, razven paradajzov, ki zahtevajo hudo vročino. Da so paradajzi tukaj po vinarju, v Trstu pa po pet za dva vinarja, ni nič čudnega. V roke ljubljanskemu konsumentu pridejo že iz četrte roke, vrhu tega se jih pa še veliko pokvari na potu.

Glede na draginjo zelenjave bi se župan tudi lahko informiral. Saj ni z magistrata tako daleč v Trstovo in Krakovo. Ako lahko tu ob volitvah prireja shode in obiskuje veselice na Opekarški cesti, bi tudi lahko zdaj napravil shod, kjer bi se prepričal o vzrokih draginje. Ker vemo, da župan takega shoda ne bo priredil, zato mu sami podamo nekoliko podatkov glede na pridelke v primeri drugih let z letošnjim. Solata se je dobila prejšnja leta najlepša glava po 2 h, slabija po 3 do 4 glave za 2 h. — Po 8 jerbacev solate so imele vsak dan posamezne prodajalke ter se je dobil jerbacev solate po 30 h, pa še ponujati so mogle po hišah. Kdor ima letos veliko vrta, jo pripelje na trg po dva jerbasa, kdor ima pa malo vrta, je nima nič. Kumar je bilo prejšnja leta na eni trti več, kot letos na celem kraju. Na 10 m dolgi gredi se je dobila letos ena kumara. Krompirja sta sedaj dva pod enim šopom. Letos ga je v enem razoru manj, kot druga leta pod enim šopom. Enako je z drugo zelenjavo. Najemniki Mirja kljub visoki ceni zelenjave še za najemnino ne bodo dobili, kje je pa gnoj in delo? Gnoj stane voz 10 K in treba je gnoja več vozov. Kar obdelovalci vrtov sedaj zaslužijo, to je vse. Po zimi pa letos sploh ne bodo imeli nobenega blaga. Da se letos tako malo pridelala blaga, je povzročila izvanredna suša. Prvič že samo škropljenje ne zaleže dosti, treba je dežja. Poleg tega je bil vodovod zaprt in kdor je hotel za silo poškopiti, je moral od zore do polnoči nositi iz Gradašice vodo v škropilnico ali pa jo plačevati soč po 80 h. Kako naj se potem poplača trud? Kar pa ni uničila suša, to so pa uničile gosenice in pa črvi. Druga leta so pripeljali na trg zelenjavo poleg domačinov tudi kmetje iz okolice. Letos pa tudi kmetje nimajo nič. Kdo bo škropil polje? To bi bilo ravno tako brezuspešno delo, kakor če bi iz morja zajemal vode, da bi ga osušil. Županu svetujemo, da se v prihodnje sam informira na licu mesta, ne pa po osebah, ki poznajo solato in krompir le na krožniku. Iz tega občinstvo razvidi, da cene zelenjavi niso pretirane kljub visoki ceni. Vsak človek mora živeti. Živeti moramo pa tudi kakovski in trnovski vrtnarji.

Obsojamo pa, da nekateri posamezniki na nečuvnen način izrabljajo sušo.

Dunaj, dne 22. julija 1908.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Najnovejša politična poročila.

(Posebna poročila »Slovenca«.)

Prepoved izvažanja krme?

Budimpešta, 23. julija. Oficielno glasilo ogrske kmetijske družbe »Küztelek« poroča o žalostnih posledicah letošnje suše na Ogrskem ter pozivlja vlado, naj izda prepoved, da se ne sme krma izvažati. Če se to ne stori, bo živinoreja uničena. Taka prepoved bi se seveda morala izdati v sporazumu z Avstrijo.

Ogrski šovinizem blamiran.

Budimpešta, 23. julija. Mažarsko geslo: »Ogrska vsem naprej« se je nedavno uresničilo na način, ki mažarskim šovinistom ne more biti ljubo. V Budimpešti je namreč vsegaskupaj padlo na srednjih šolah, katerih je 19, 2074 učencev, kar pomenja svetovni rekord v tem oziru! Od vseh srednješolskih dijakov je padlo 30 odstotkov. Pomisliti je treba, da je od teh učencev več kot polovica propadla v več predmetih. Od učencev pa, ki niso padli, ima več kot polovica le »zadosten« uspeh in le 6 odstotkov je pohvalno ali izvrstno kvalificiranih. To vse od tega prihaja, ker morajo na srednjih šolah izpraševati učence tudi o stvarih, katerih na mažarskem globusu ni, kar si pa ponosni mažarski naraščaj seveda težko zapomni in mu le nerado gre v glavo.

V prestolonaslednikovi rodbini.

Praga, 23. julija. V rodbini prestolonaslednikovi se pričakuje vesel dogodek. (Franc Ferdinand ima dozdaj sledeče otroke: Princeza Sofia, rojena 24. julija 1901 v Konopištu, princ Maks, rojen 29. septembra 1902 na Dunaju, in princ Ernst, rojen 27. maja 1904 v Konopištu.)

Viljem desaouira Eulenbura.

Monakovo, 23. julija. Cesar Viljem II. je bavarskemu princu pisal lastnoročno pismo, kjer povdarja, da se je knez Eulenburg pri porotni obravnavi, ko je dejal, da je kot pruski poslanik na bavarskem dvoru delal v smislu svojih instrukcij za protestantovsko državno idejo nasproti katoliški, grdo zlagal (»absolute Lügen« — tako je dobosledno rečeno). Med katoličani je to pismo vzbudilo veliko zadetženje.

Bojevitve angleške politikinje.

London, 23. julija. Pri shodu takozvanih sufragetk, bojevnice za aktivno in pasivno volilno pravico, je prišlo do hudih izgrediv, ker nekaj nasprotnikov ženske volivne pravice — votes for women — ni hotelo pustiti generalko sufragetk, gospe Pankhurst, govoriti. Metali so na generalko gnjila jajca. Sufragetke je to tako razkačilo, da so se lotile oponentov in oponentinj. Začel se je boj s palicami, marelami, rokami in nogami, kajti krepko so se nasprotniki obdelavali z brcami. Naposled so nasprotniki ženske volivne pravice jeli metati smrdljive bombe, kar je ustvarilo nevzdržljiv položaj. Policija je nato napravila mir in red.

AVSTRO - OGRSKA.

Gosposka zbornica proti ljudstvu.

Včerašnja gosposkozbornična seja je bila včerajšnja. Postavila se je v protislovje z ljudskimi zahtevami. Znani liberalci Plener se je jezil, ker vlada ni pozvala k razgovoru o rešitvi dnevnega reda koncem zasedanja tudi voditelj gosposkozborničnih strank. Sklenili so nato, da odkažejo mednarodno pogodbo glede nezgodno zavarovanje posebni komisiji, več predlog, med njimi tudi predlogo o trgovskih uslužbencih, pa narodnospodarski in juridični komisiji. Gosposka zbornica je odklonila nato predlogo o znižanju sladkornega davka in jo nakazala poslaniški zbornici nazaj. Nato je pa gosposka zbornica odklonila tudi melioracijsko postavbo s pretvezo, da ni prav, da določa § 4., da sme dovoljevati vlada tudi brez postavbe dovoljenja predurjeme. Brez razprave so odobrili postavbo o državnih uslužbencih. Odobrili so nato postavbo o poddržavljenju severne železnice. Poletno državnozbornsko zasedanje je zdaj dejansko zaključeno.

Predsedstvo avstrijske delegacije.

Predsedniška kandidata za avstrijsko delegacijo sta baron Gautsch in pl. Madejski.

Nova brambena postava.

Iz Budimpešte poročajo, da se pričneta jeseni obe vladi oficijelno pogajati o zakonskem načrtu nove brambene postave.

Železniški minister

dr. Derschatta potuje septembra na nemško Češko. Potovanje je v zvezi s poddržavljenjem »Češke Severne železnice«.

Gališke deželnozbornske nadomestne volitve.

Pri galiških deželnozbornskih nadomestnih volitvah v chrzanowskem okraju je bil izvoljen za deželnega poslanca grof Mycielski.

Košut.

Ogrski trgovinski minister Košut je še tako slab, da so ga morali v Karlovih varih peljati na stolu na kolodvor, ko je odpotoval v Budimpešto.

Po štrajku v Reki.

Kapitani z rodbino dobe letno draginsko doklado 400 K, ostali pa 200 K. Izdela se tudi službena pragmatika.

BÜLOW IN IZWOLSKI.

Poluradno se potrjuje poročilo o sestanku Izwolskega in Bülowa. Sestanek se vrši septembra.

NAMERAVANI NAPAD NA BELGIJSKEGA KRALJA.

V Bruslju so odkrili zaroto proti belgijskemu kralju Leopoldu. Zapri so več oseb.

NEMŠKI OGLEDUHI NA ANGLEŠKEM.

Angleški listi razburjeno poročajo o nemškem ogledu. Osobito natančno so nemški špijoni zasledovali vaje angleškega vojnega brodovja v Severnem morju. Uvedli so preiskavo.

Znanost in umetnost.

»Slovenski Učitelj« (leto IX.), št. 7. in 8., ima sledečo vsebino: Spremnica onim, ki stopajo v vrste učiteljev. Zadnja beseda o »Dnevniku«. Iv. Štrukelj. Risanje osnutkov pri prirodoopisnem pouku v ljudski šoli. R. G. O katehetskih nazorilih. Župnik J. Mikš. Nazornost pri poučevanju krščanskega nauka. Psihologija in pedagogika. Prof. A. Kržič. (Dalje.) Katehetski vestnik. Odlomek iz ogrskega srednjega katekizma za zgled. Katehetsko gibanje. Zgledi, uporabni pri katehezi. Raznoterosti. Šolske vesti. Slostvo in glasba. Drobline. — »Slovenski Učitelj« izhaja sredi vsakega meseca. Celoletna naročnina 4 K. Naročnino in reklamacije sprejema: Uredništvo »Slovenskega Učitelja« v Ljubljani.

»Voditelj«. (Leto XI. Zvezek 3.) prinaša sledečo vsebino: Sv. Janez Zlatoust kot ekseget. A. S. — Sv. Janez Zlatoust v cerkveni in kulturni zgodovini. Fr. Trdan. — Sv. Janez Zlatoust — Doctor Eucharistiae. T. Klinar. — Apostolstvo sv. Cirila in Metodija. F. K. — Praktično bogoslovje: A. Cerkveno-pravni odloki: Pojasnila in dodatki k odloku »Ne temere«. F. K. — Kako bo pri nas z ogrskimi zakoni? A. Stergar. — Mrtvašnica. F. K. — B. Pastirstvo: Več higijene v cerkvi! K. — Kdaj se odpiše zemljiški davek parcel, kupljenih za pokopališče? A. Stergar. — Važno za župnike in župne upravitelje na inkorporiranih župnijah. M. Z. — Impedimentum impotentiae. M. M. — C. Liturgika: Novi odpustki. M. S. — Cerkvene pevke. M. S. — Nov obred za posvečevanje zvonov. F. K. — Električna luč v cerkvi. M. S. — D. Katehetika: Kako naj čuva duhovnik vzgojitelj nedolžnost svojih katehumenov. E. Vračko. — Tretja cerkvena zapoved pri katehezi. J. L. — Priprava na prvo sv. obhajilo. J. R. — Cerkveni letopis. — Slostvo.

Dnevne novice.

+ Zborovanje S. K. S. Z. v Škofji Loki. Kakor slišimo, se namerava zborovanja v Škofji Loki udeležiti tudi veliko število slovenskih državnih poslancev, in sicer: dr. Benkovič, Demšar, Gostinčar, Grafenauer, dr. Hočevar, Jaklič, dr. Korošec, dr. Krek, Pišek, Pogačnik, Povše, dr. Žitnik.

+ Deželni glavar v »Kmetijski šoli« na Grmu. Dne 22. julija je obiskal deželni glavar, dvorni svetnik Suklje, kmetijsko šolo na Grmu. Prisostvoval je najprej pouku v šoli, potem si je ogledal šolske prostore, kjer so ga nove naprave povsem zadovoljile. Deželni glavar je obljubil, da bo prišel v kratkem zopet v zavod.

+ Sklad milih darov razpisuje deželni predsednik baron Schwarz za vso kronovino in sicer v korist blejskim pogorelcem. Darila se sprejemajo pri deželnem predsedništvu, pri ljubljanskem magistratu in pri vseh okrajnih glavarstvih; razglasila se bodo v uradnem listu in odkazala svojemu namenu.

+ Slavnost v proslavo 60letnega vladanja presvitlega cesarja Fran Josipa I. in zlate maše sv. očeta Pija X. priredi društvo »Kamnik« v Kamniku v nedeljo, dne 2. avgusta t. l. s sodelovanjem deške godbe dunajskega društva »Francke« na

prostorih g. Antona Cererja, posestnika in gostilničarja.

+ Nemško banko nameravajo ustanoviti v Trstu s filialkami na Dunaju, v Monakovem, Curihu, Frankobrodu in Kolinu. Sodelovali bodo zlasti tudi nemški alpski zavodi. Dozdaj je nabranega kapitala za 3 milijone kron. Upajo, da bo banka prospevala rapidno, kakor hitro bo dograjena železnica skozi Ture. Na tem podjetju bi bila interesirana tudi avstrijski in severonemški Lloyd. Nemška banka v Trstu bi seveda bila v prvi vrsti naprejena proti Slovanom in Italijanom in podpirala politične težnje nemštva na jugu.

+ S tem ne boste mnogo opravili! Liberalci so že kar smešni v svoji onemogli jezi, ker vsa njihova gonja dosega ravno nasprotno nego nameravajo. Zdaj je »Narod« pograbil brošuro nekega bolnega duhovnika, ki zaradi fiksnih idej že mnogo let ne more izvrševati službe, in kuje iz nje kapital proti škofu. Kdor le malo pogleda v brošuro, vidi takoj, pri čem da je. »Inteligenca« liberalne stranke seveda nima toliko razsodnosti. Gosp. J. G. je bival zadnji čas v Pragi, kjer je študiral mehaniko, baje z namenom, da jo bo v Afriki ob Zambesiju za nekaj uporabil. Naš praški dopisnik, ki je te dni poizvedoval v Pragi po g. J. G., nam poroča, da mu je hišnik povedal, da je g. J. G. pred nekaj dnevi odpotoval na Kanarske otoke.

+ Slovanska konferenca. Bilanca vseslovanske konference je izpadla jako siromajno, ker je bila vsa stvar od neke strani nerodno aranžirana. Zagnali so krik, da zboruje v Pragi vseslovanski kongres svetovno zgodovinskega pomena. Potem se je čulo, da je to le pripravljalna konferenca za vseslovanski shod, ki se ima vršiti spomladi leta 1909. v Peterburgu ali v Moskvi. O tem pa ni bilo mnogo govora in slednjič so sklenili, da bo l. 1911. v Moskvi vseslovanska razstava. To razstavo pa so sklenili že čisto drugi ljudje, kajti davno pred to konferenco se je sestavil v Peterburgu že pripravljalni odbor za razstavo. Tako razen lepih napitnic ne ostane nič več, kar bi se moglo imenovati realen uspeh vseslovanske konference. Pobratinstvo Poljakov in Rusov pri polnih čašah v Pragi nas toliko časa ne prepriča, dokler ne vidimo tega pobratimstva v Galiciji in v Rusiji. Vsa čast pred visokimi slovanskimi glavami, a toliko pravice imamo pa vendar, od njih zahtevati, da naj slovanstva z nepremišljenimi frazami ne blamirajo pred širokim svetom!

+ Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji. Imenovani so: Vojteh Hybašek, kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani, za učitelja glasbe; Karol Gross, kaplan v Kočevju, in Alojzij Kurent, kaplan v Trebnjem pa za prefekta v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano. — Premišljeni so: Ivan Barle, kaplan v Kranju, k sv. Jakobu v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, kapiteljski vikar v Novem mestu, v Kranji; Matej Dagarin iz Škocijana pri Dobravi v St. Jernej; Janez Florijančič iz Stare Loke v Škocijan pri Dobravi; Janez Mikuž iz Poljan v Staro Loko; Josip Bambič z Breznice v Poljane; Josip Cuderman iz Trnovca pri Ilir. Bistrici za župnega upravitelja na Vojsko; Francišek Rakovec z Blok v Žiri; Matej Ježek iz Mokronoga na Bloke; Josip Mencinger, ekspozit v Razdrtega na Orehek; Janez Dežman iz Preserja za ekspozita v Razdrto; Matija Selan iz Dobrnici v Preserje; Janez Miklavčič od Sv. Treh Kraljev za župnega upravitelja na Babno polje; Feliks Knižek z Babnega polja k Sv. Trem Kraljem; Vincenc Čibašek iz Kranjske gore v Predvor; Josip Gostiša v Radovljico; Francišek Steržaj iz Boh. Srednje vasi za župnega upravitelja na Koprivnik; Janez Kogovšek, prefekt v zavodu sv. Stanislava, za kaplana v Boh. Srednjo vas; Janez Borštner s Hinh za ekspozita v Harije; Rihard Smolej iz Železnikov v Komendo; Martin Pečarič iz Šmihela pri N. M. v Predoslje; Francišek Sparovec iz Moravč v Trebnje; Jakob Ogriček iz Čemšenika za župnega upravitelja v St. Lambert; Janez Gogala, prefekt v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu za kaplana v Trnovu pri Ilirski Bistrici. — Nam e s e č e n i s o s e m e n i š k i d u h o v n i k i: Jakob Fatur za kaplana v Križevem pri Kostanjevici; Tomaž Klinar za kapiteljskega vikarja v Novem mestu; Andrej Kronland v Kočevju; Francišek Pečarič na Breznici; Valentin Zupančič v Mokronogu. — Novomašniki: Martin Dimnik v Hinjah, Josip Fröhlh v Kranjski gori, Francišek Golob v Dobrnicih, Janez Jaklič v Črmošnjicah, Tomaž Javornik v Planini pri Cirknici, Janez Klemenčič v Moravčah, Anton Lovšin v Mirni peči, Janez Miklavčič v Horjulju, Valentin Tomec v Šmihelu pri N. M., Matej Zbontar na Koroški Beli.

+ Promoviran je bil v soboto doktorjem prava na graškem vseučilišču gospod

Alojzij Gustin, c. kr. red. komisar v Trstu. Gospodu doktorju prisrčno častitamo!

+ Razstavo pletarskih izdelkov v Dolskem je obiskal dr. Lampe, deželni odbornik, in se je o njej zelo pohvalno izrazil. Dal je tudi več uvaževanja vrednih nasvetov za prihodnje razstave.

+ Miha Čobal zopet obsojen radi častikraje. Vodja socialnih demokratov v Zagorju ob Savi je bil včeraj obsojen v Litiji na 24 ur zapora, ker je razžalil državnega poslanca Gostinčarja.

— Dr. Jauker na II. državni gimnaziji. Včeraj so se končali letošnji zrelostni izpiti z maturo na II. državni gimnaziji v Ljubljani. Najbolj je naše dijake pritiskal in mučil z nenavadno težkimi vprašanji iz nemščine profesor dr. Jauker, znani hajlovec in nemški kričač. Mi mu bomo posvetili največjo pozornost!

— 2.000 kron državne podpore je dovolil poljedelski minister mlekarski zadrugi na Dobrovi.

— Roparski napad. Včeraj zvečer ob 9. uri sta na državni cesti proti St. Vidu, blizu »Slepega Janeza«, dva neznanca razcapana, ki sta govorila po gorenjsko, napadla 34-letno bajtarco Manenšek iz kamniške okolice in jo oropala za 70 kron.

— Ogenj v Selcih. V torek popoldne ob pol 5. uri so zažgali mali otroci pri Gašperčku v hiši tik župne cerkve. Domača požarna bramba je bila tekom dobrih pet minut na licu mesta, a imela je prekratke cevi, da bi zajela iz potoka Sevnice. Pomagali so trije bližnji vodnjaki. Na brzozavni poziv je prihitela tudi požarna bramba iz Železnikov. Škofjeloška je enako prihitela na pomoč. A ker je vlekel močan zapadnik, sta zgoreli le dve hiši, pri Gašperčku in pri Matiju za jesenom. Loška požarna bramba se je vrnila, ko so jo kolesarji obvestili, da je nevarnost minula. Posestnika sta bila zavarovana za male svote. Zgorela sta tudi dva mala otroka, tretji, ki je pomagal kuriti, se je rešil. Za neumorno požrtvovalnost obema požarnima brambama vsa čast in iskrena zahvala! Kolikakega pomena bi bil vodovod pri tem požaru! Z vodnim hidrantom bi imeli tekom par minut dovolj vode, in požar bi se gotovo omejil le na eno poslopje. Načrti za vodovod so namreč že narejeni. Zdaj na noge, v to poklicani faktorji!

— Nevihte in nalivi. Od petka na soboto pretekli teden se je vreme namah izpremenilo. Od Angleške do srednje Italije je dež začel na vso moč nalivati. Ina je za pol metra narastla. Temperatura je, izvzemši Tirolsko in Solnograd, padla do 7° Celzija. V Orsovi se je utrgal oblak, poškoval železniško progo in podrl most. Na Tegelerškem jezeru pri Berlinu je nastal vodeni stolp, ki se je vzdignil sedem metrov nad vodo, bil visok 15 metrov, širok pa 6 metrov. Strašno je nevihta divjala okoli Draždan, kjer je celo prevrnila železniški vlak (pri Radebeulu). V švicarskih gorah je visoko zapadel sneg, okoli gotardskega hospica celo en meter visoko.

— Iz Bohinja se nam piše: V nedeljo, dne 19. t. m., je imelo izobraževalno društvo »Savica« zelo dobro obiskano shod. Predaval je Vladimir Ravnihar iz Ljubljane o kmetijstvu in živinoreji. Može in mladeniči so z zanimanjem sledili temeljitemu predavanju, ki ga je gospod predavatelj še izpopolnil z razlaganjem anatomskega slik. Hvala mu za to!

— Za pogorelce na Biedu je prejel župnik Oblak te-le darove: Fr. Vovko, kapelan v Starem trgu, 10 K; Mat. Ahačič, kapelan, Hrenovice, 50 K; Val. Jerše, kapelan, Škocijan, 10 K; Fr. Hönigman, župnik, Kropa, 20 K; Jurij Drnovšek, župnik, Zalilog, 20 K; Andr. Simenec, župnik, Dol, 10 K; Mat. Rebol, župnik, Trušev v Istri, 10 K; dr. Jos. Marinko, profesor, Novo mesto, 20 K; Fr. Frjančič, podvodja, Ljubljana, 10 K; Fr. Suštar, pos., Trebelno, 10 K; J. Stele, pos., Sp. Šiška, 20 K; Sim. Zupan, župnik, Ježica, 10 K; M. Vilfan, pos., Ježica, 3 K; Mat. Šmid, pos., Selca, 10 K; neimenovan iz Ljubljane 10 K; M. Noč, pos., Javornik, 10 K; J. Piber za hranilnico in posojilnico v Boh. Bistrici 50 K; neimenovan 20 K; Bartol Baltazar, župnik, Sp. Brniki, 20 K; Upr. »Slovenca« 20 K; kršč. ženska soc. zveza v Ljubljani 50 K; Nik. Križaj, župnik, Ovsiše, 10 K; Ant. Fethich-Frankheim, dekan-kan., 10 K; Jos. Ranzinger, pos., Zagorje, 10 K; Jan. Kunšič, oskrbnik, 10 K; Skubic Ferd., pos. in njegovi delavci, Jezersko, 39 K 90 v.; Nik. Stazinski, župnik, Trboje, 2 K; Jos. Tomšič, delavec, Javornik, 4 K; Možina Fr., uradnik, Novo mesto, 2 K; Val. Sitar, kapelan, Kranj, 4 K; neimenovan, Dunaj, 8 K; župni urad Brezovica 20 K; Bukovci na Tolminkem 5 K; J. Kepec, župnik, Cesenja, 12 K; Jak. Zadravski, St. Lovrenc, 6 K; dr. Fr. Göstl, vodja blaznice, Studenec, 5 K; Jak. Zupanič, župnik, Gotovlje (naroč.), 10 K; Mat. Jereb, župnik, Primskovo, 12 K; Mih. Saje, svetnik,

Štanga, 10 K; neimenovan, Hrenovica (naroč.), 10 K; neimenovan, Ljubljana (naroč.), 100 K; neimen., Škofja Loka, 30 K; Jadovnik, ruski konzul na Bledu, 60 K; Upr. »Slovenca« 15 K; Ivan Patur, pos., Rakek, 4 K; Sim. Pristov, benefic., Št. Vid, 20 K; Jan. Molj, župnik, Sostro, 10 K; gdčna. Fr. Bizjak, Dunaj, 3 K; Fr. Vidmar, katehet, Krško, 5 K; St. Jenko, konz. svetnik, Podgraje, 10 K; Jož. Lavtižar, župnik, Rateče, 20 K; Jan. Frjan, posestnik, Sava, 60 K; gospa Frank Marija, Ljubljana, 2 K; Greg. Šlibar, župnik, Rudnik, 10 K; dr. Jož. Lesar, vodja, Ljubljana, 20 K; profesor dr. J. Knific, Št. Vid, 10 K; J. Uranič, učitelj, Št. Rupert, 2 K; gosp. Blaznik Jerica, Ljubljana, 6 K; Demšar Iv., posestnik, Cesenica, 5 K; Neimenovan 20 K; prelat Suborits, Bled, 20 K; prelat Krencz, Bled, 20 K; Hranilnica v Gorjah 100 K; J. Azman, svetnik, Gorje, 20 K; J. Jan. župan, 20 K; Neimenovan 20 K; prelat Jan. Rozman, Ljubljana, 20 K; M. Sajovic, Zgornja Šiška, 4 K; Upravništvo »Slovenca« 10 K; dekan Jos. Župan, kanonik, Dolina, 20 K; J. Lovšin, kapelan, Trnovo, 5 K; S. G., Breginj, 4 K; Janez Wieser, prošt, Podkarnos, Koroško, 20 K; Jan. Pfajfar, župnik, Javorje, 12 K; Val. Klobus, župnik, Mavčice, 12 K; Župni urad Duplje 30 K; M. Jereb, zbirka, Primskovo, 5 K; Zbirka Mošnje in župnik 65 K; Tržaški romarji 50 K; Mih. Arko, dekan, zbirka, Idrija, 72 K; Fr. Premru, vojaški kurat, Lom, 10 K; Fr. Bleiweis, zbirka, Leše, 40 K; Jan. Mršolj, zbirka, Reteče, 12 K; Župni urad, Kranj, 42 K; J. Bezenšek, konzist. svetnik, Čadram, 10 K; Fr. Hiersche, zbirka, Radeče, 23 K; Jos. Cegnar, zbirka, Stranje, 25 K; Franc Zorec, zbirka, Nova Oselica, 20 K; Župni urad Selca 44 K; Iv. Župan, zbirka, Hrenovica, 40 K; Župni urad Št. Lenart nad Škofjo Loko, 50 K; Ant. Nemec, zbirka, Kokra, 15 K; Peter Bevk, zid. mojster, Cirkno, 20 K; Župni urad Stari trg, zbirka, 42 K 32 h; Eger Marija, veleposestnica, Železniki, 50 K; Fr. Ks. Oranič, zbirka, Šmihel, 15 K; Župni urad Hotederšica, zbirka, 20 K; Župni urad Štanga, zbirka, 11 K; Ant. Jaklič, vojaški superior, Gradec, 20 K; Ernst Trstenjak, c. in kr. vojaški kurat, 10 K; Knez Fr. za šolsko mladino v Št. Rupertu, 15 K; Posojilnica Žužemberk 30 K; Neimenovan 10 K; Jan. Novak, zbirka, Radovljica, 149 K. — Skupaj 2247 K 22 h.

— **V proslavo 50-letnice lurske Brezmadežne** je priredila Predloka, Dolina, Boljunec in Boršt slavnostno romanje na Barbano pri Građcu. Romanje se je prav lepo obneslo. Istrska družba je dala nov parnik »Timavo«, pa ga je bilo treba slano plačati. Čez 700 romarjev, ženskih in moških, se je poklonilo z zastavami barbarski Devici na isti dan, ko se je v Lurdu vršila velikanska slavnost v spomin zadnjega, 18. prikazanja. Marijina družba, tretji red, izobraževalna društva, šolski otroci, vse se je združilo, da proslavi trojni jubilej. Na prijaznem otočku v sredi laguna se je slavnost lepo razvila. Le malo je bilo počitka opoldne, pri tej priliki je ljubeznivi ljubljanski gost, gospod Kocmur, kolesar, pogostil šolsko mladino; za to iskrena mu hvala. Po popoldanski procesiji, pridigi in blagoslovu so nas naložili parniki in srečno prepeljali čez tržaški zaliv. Veseli smo prišli domov, v zavesti, da smo tudi mi nekoliko pripomogli k časti lurske Presvete.

— **Redek slučaj.** V torek je na Kredarici v kapeli lurske Matere Božje maševalo po vrsti pet duhovnikov. Vračajoč se s Triglava so maševali dr. Ivan Knific, profesor, in prefekti iz zavodov sv. Stanislava v Št. Vidu, Kogovšek, Logar, Markez in Štular.

— **Tujski promet v Bohinju** je letos slab. Najbrže jih je odgnala druginja in preveliko odiranje od strani nekaterih izvoščakov. Vsakdo zahteva, da se mu pokaže tarifna tabela. Cene je določilo c. kr. okr. glavarstvo, ki vsak prestop, ki se mu naznani, tudi kaznuje.

— **Umrj** je na Dobu posestnik Miha Podbevšek, 64 let star. N. v m. p!

— **Občinske volitve** se vrše prihodnji teden v Cresu. Ondotni Hrvati delajo z vsemi silami, da občino iztrgajo iz rok poturicam.

— **Za župana v Bistrici v Rožni dolini** je izvolil nemčurski občinski svet znanega tovarniškega ravnatelja Fausta.

— **Prva dalmatinska umetniška razstava** v Spljetu je za nekoliko dni odložena, ker so se zaradi stavke zidarjev priprave zakasnile. Razstava bo otvorjena prve dni avgusta.

— **Dobrega istrskega vina** se dobi po 14 do 16 kron hektoliter. Kje, pove uredništvo »Om nibusa« v Pulju.

— **Hrvatski in srbski železničarji** v Avstro-Ogrski ter Bosni in Hercegovini pripravljajo za mesec avgust velik shod v Zagrebu. V to svrhu se je ustanovil pripravljavni odbor. Pristope k organizaciji

sprejema odbor v Zagrebu, Kukovičeva ulica 5.

— **Konjska smrkvost v Dalmaciji.** Že četrtri letos se je pojavila ta strašna kužna bolezen v okrajih Metković in Vrgorac. Delo v rudniku »Adrija« so morali ustaviti, ker je bilo med konji, ki so vozili asfalt iz te jame, največ žrtev.

— **Toča** je med Bos. Brodom in Dobojem pobila in uničila skoro vse poljske pridelke.

— **Nesreče v Lašvi,** kjer sta dne 18. t. m. trčila osebni in tovorni vlak, je kriv moloh kapitalizem. Predstojnik postaje v Lašvi, Alojzij Postulka, je bil neprenehoma 24 ur v službi. Ni se torej čuditi, če je do smrti utrujen pozabil, da bi moral osebni vlak tovrnega, ki je imel 18 minut zamude, počakati na postaji. Pomotoma ga je izpustil, in zgodila se je nesreča. Zanimiva je pri tem okolnost, da se vlakovodjema in osebju na strojih ni zgodilo nič, dočim so bili potniki zadnjega osebnega voza vsi več ali manj težko poškodovani. Osem oseb so prepeljali v bolnišnico v Sarajevu.

— **Dalmatinci v Novi Zelandiji.** Konzulat v Aucklandu (Nova Zelandija) poroča, da se peča tam nad 3000 Dalmatincev s pridobivanjem gumij.

— **Samoumor v Osjeku.** Dne 21. t. m. se je v Osjeku ustrelil 63 let stari posestnik in strojnik Stjepan Werle. Zakaj, ni znano.

— **Parni mlin je zgorel** ponoči od 19. do 20. t. m. v Tesliću pri Sarajevu. Tvrška Liska je bila zavarovana. Bržkone je ogenj položila hudodelska roka.

— **Požar v Zenici.** Na Čaršiji v Zenici pri Sarajevu je ponoči od prošle nedelje na ponedeljek zgorelo 11 hiš. Šele proti jutru so ogenj pogasili.

— **Hrvatski umetnici v tujini.** Gospa Dora Vinek-Bregovska je iz Gradca angažirana v Curih. Operna pevka gdčna. Marija Ulrich, ki je sedaj v Norimberku, je dobila laskavo vabilo na Metropolitan-sko opero v New Yorku.

— **Sledi petroleja v Petrovopolju.** Dne 11. t. m. je bil v Petrovopolju pri Drnišu precej močan potres, vsled katerega je dobila pitna voda, takozvani Točak, okus po petroleju. Zadnjih osem dni se voda ni zboljšala. Pri potresu se je podrla kaka plast v zemlji in je pritekel petrolej v vodo. Da je v bližini petroleja, sklepajo je po obilnem asfaltu, ki se nahaja tam na večih krajih. Kjer je asfalt, tam je vedno tudi petrolej.

— **Prodaja vina.** Goriški deželni odbor naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da so na Goriškem še znatne množine belih in rdečih vin na prodaj. Posredovanje pri nakupu je prevzel brezplačno imenovani deželni odbor, nakar se interesi opozarjajo.

— **Kačo** izvanredne velikosti so videli ljudje te dni na Plešivci pri Vrhniki. Baže je bila izvanredne velikosti. Pozneje so jo šli loviti, toda je niso več dobili.

— **Zahvala.** Ker je veselica v nedeljo, dne 19. julija 1908, v Ivančni gorici, prirejena v prid blejskih pogorelcev, v vsakem obziru tako sijajno izpadla, se odbor najsrčneje zahvaljuje vsem darovalcem lepih dobrot, in sicer pivovarjam Kolsler, Dreher, cenjenim ljubljanskim trgovcem, prečastitemu g. opatu zatiškemu — sploh vsem iz Višnje gore, Št. Vida, Žaljne in Zatičine, kateri so pripomogli, da se je odposlala lepa svota 250 K. — V Zatičini, dne 21. julija 1908. — Odbor.

— **Znamenita iznajdba Zagrebčana.** Nadporočnik Korwin je izumil hidroplan, t. j. ladjo, ki se drsa na površju vode: parobrod in zrakoplov obenem. Ladjo goni motor 12 konjskih sil. Hitrost znaša 30 angleških milj na uro. Hidroplan so preizkusili na reki Hudson in v New Yorku, vselej z najboljšim uspehom. Znani električar Nikola Tesla, tudi rodem s Hrvaškega, se je jako povoljno izrazil o konstrukciji hidroplana.

— **O novem predsedniku pomorske vlade** v Trstu, Delesu, piše »Narodni List«, glasilo don Biankinijevo, da je rodem Slovenec in dobro razume slovensko in hrvaško.

— **Strela** je udarila v nedeljo popoldne v hišo Jakoba Savarina v Šmarji pri Kopru skozi dimnik v hlev in ondi ubila osla. Da nista malo prej iz kuhinje šla gospodar in gospodinja, skoro gotovo bi bila oba mrtva. Ne hodite med nevilhto pod kaminom.

— **Toča** je v koprski okolici napravila nekaj škode; prišla je med dežjem.

— **Dež** je v koprskem okraju precej namočil, bil je že skrajni čas.

— **Previdnost pri uporabi svinčnikov!** Pred kratkim je umrl mlad mož, ki si je ranil prst, ko je obrezaval svinčnik. Majhna zarez mu ni bila mar; šele drugi dan je postal pozoren, ko ga je jelo skeleti na prstu. Naslednji dan se je opazilo nevarno vnetje, ki se je razširilo po vsej roki in po levi strani oprsja. Poklicani zdravnik je konstatiral, da se je bolnik zastrupil z gra-

fitovim prahom, ko je končil svinčnik. Bilo je že prepozno. — Na to nevarnost je treba opozoriti zlasti šolsko mladež, ki ima tudi to navado, da svinčnik vtika v usta, ko ga rabi pri pisavi. Dognalo se je namreč, da je ta razvada povzročila semintje črevesno vnetje in druge notranje bolezni.

— **Slovaški muzej.** Dne 5. avgusta bo slavnostna otvoritev novega slovaškega muzeja v Turčanskem Sv. Martinu. Nova zgradba je stala 85.000 K, ki so se zložile po prostovoljnih doneskih.

Stajerske novice.

š **Iz Sromelj pri Brežicah.** Že celih 54 let je minulo, odkar ni bila naša župnija tako polna radosti in veselja. Dne 19. julija se je izpolnila naša še komaj pričakovana želja, namreč naš zelo priljubljeni rojak v celi okolici, č. g. Gratu Kostanjšek, daroval je Vsemogočnemu prvo daritev sv. maše. Čisto prenovljena cerkev sv. Martina, kakor tudi nepričakovano daleč zunaj cerkve, je bilo vse prekrasno okinčano. Sprejem je bil iznenadno oddaljen. Pri slovesnem sprejemu novomašnika je pozdravil in z veseljem sprejel došle goste gospod Štefan Turkuš. Kako ginjeni so bili radosti ne samo rodbina novomašnika, ampak cela okolica, se je videlo, ko je bila zelo prostorna cerkev nabito polna in ne bila bi prevelika, ko bi bila še enkrat večja. Mnogo truda, skrbi in veselja je vse to povzročilo gosp. župniku. Ostani nam dan 19. julija v vedni spomin veselja, gosp. župniku pa iskrena hvala vseh bratov in sester novomašnika! Bog plačaj!

š **Sv. Trojica v Slovenskih goricah.** V nedeljo, dne 19. julija je preč. g. Franc Pinter obhajal tu pri Sveti Trojici svojo zlato mašo. Preč. zlatomašnik je bil skozi nekaj let župnik pri Sv. Trojici, potem pa je prišel za župnika k Novi Štiti v Savinjsko dolino, kjer je deloval skozi 18 let. Ko je stopil v pokoj, je zopet prihitel nazaj v ljubljene Slovenske gorice, privabil ga je gotovo trojiški veliki zvon, katerega je v času svojega tukajšnjega pastirovanja oskrboval. Redka slovesnost se je pričela ob 9. s slovesnim sprevodom od lastne hiše v samostan in cerkev. Tam se je pričela sv. maša in med mašo je govoril g. dekan Dovnik iz Gornjega Grada slavnostni govor. Zlatomašniku pa kličemo: Ad multos annos!

š **Dekliški shod** na Sladki gori zbere naša zavedna dekleta v nedeljo, dne 9. avgusta. Tudi me mladenke hočemo stopiti na javno pozorišče, hočemo se krepko poprijeti prevažnega obrambenega dela za cerkev in slovensko domovino. Kaj ne, tovarišice v šmarskem okraju, na Sladki gori nas bo kot listja in trave! V prelepem Marijinem svetišču se bomo v nemale za bogoljubno življenje, na krasnem dekliškem zborovanju pa se bomo navduševale za rodoljubno delovanje.

š **Umrj** je v Clevelandu Joe Volcanšek, doma iz Brežic na Spodnjem Stajerskem. Star je bil 75 let, v Ameriki je bil 19 let.

š **Poskušan vlom.** Predvčerašnjim ponoči je skušal vlomiti v stanovanje gostilnice Hubertus na Ljubljanski cesti v Celju neki prilično 40-letni mož. Slučajno ga je zalotil domači sin g. Karol Celestin, in med obema se je vnel divji boj, tekoma katerega je vlomilec dvakrat ustrelil na Celestina. Vlomilec je udaril z dletom nekolikokrat svojega nasprotnika po roki, vsled česar ga je ta izpustil in je neznanec izginil v noč.

Koroške novice.

k **Požar na kolodvoru.** Dne 21. t. m. okoli pol ene ure popoldne je začelo goreti v Celovcu na kolodvoru za blago in sicer je gorelo Bartelovo skladišče za premog. Da so ogenj omejili, je požarna bramba hitro vse deske potrgala. Pri tem delu si je plezavec Buhelt po neprevidnosti s sekuro zadal rano na glavo. Razum tega se je pa še en vpreženi konj splasil, ter je voznik tako nesrečno s konja padel, da so ga morali takoj v bolnico prepeljati, ter bode še težko okreval. Ogenj ni napravil veliko škode.

k **Samoumor.** Ustrelil se je dne 21. t. m. zjutraj v gozdu zraven Trbiža sedlar in hišni posestnik Martin Tilly iz Trbiža. Našli so ga še živega, pa je kmalu umrl, ko so ga domov prinesli. Vzrok samoumora ni znan.

k **Poizkušen samoumor.** Na Križni gori pri Celovcu so našli pretečeno nedeljo dne 19. t. m., obstreljivega uradnika umetnega mlinarja v Zrelcu, Josipa H. Imenovani je pomeveril 3000 kron, ter je pobegnil vzemši seboj tudi ravnateljevo kolo. Ustrelil se je v desno senco, pa se le težko ranil. Prepeljali so ga v celovško bolnišnico.

k **V moškega preoblečeno** so aretirali v Celovcu v Schillerparku neko 28 letno

Medved. Ko so jo pa v zapor prepeljali, se je delala, kakor bi bila obsedena. Zdravniki so pa konstatirali, da simulira, na kar so jo odvedli po odgonu.

k **V škaflu utonila** je pretečeno nedeljo triletna hčerka gostilničarja Duschlbauer v Himmelberg. V škaflu so imeli popred posteljo, ter so jih tistega dne popoldne vse iz vode vzeli. Dekletce je šlo ribe gledat, pa se je pri tem prekucnilo v škafl, kjer jo je potem mati že mrtvo našla.

Izpred sodišča.

Tepež zaradi ljubosumnosti. Fantje Janez Antič, Štefan Jelčič in Jakob Škof so vasovali 17. majnika ponoči pod oknom nekega dekleta v Dol. Logatcu. To pa ni bilo po gođu fantu Francetu Nagodetu in dvema njegovima tovarišema, kajti kakor hitro je Škof odšel, so se ti oborožili s koli in pognali Antiča in Jelčiča v beg. Nagode je s kolom tekel za Antičem, in kakor ta pripoveduje, ga je Nagode šestkrat čez pleča udaril, kar je imelo za posledico izdatno oteklino. Obdolženec vse priznava. Sodišče ga je, ker je nezmožnost za delo trajala manj kot 20 dni, le na en mesec zapora obsodilo.

V pravem pomenu vreden svojega imena. France Plevel, slikarski pomočnik v Ljubljani, je bil že trikrat zaradi tatvine kaznovan. Ko je delal pri sobnoslikarskem mojstru Ivanu Zwölflu v Postojni, je svojemu tovarišu izmaknil iz delavnice površnik, vreden 20 K, nato popustil delo in se podal v Reko. Meseca aprila letošnjega leta je živel pri svoji ženi ter prevzemal manjša slikarska dela po Ljubljani in Šiški, ker pa ni imel ne barv, ne slikarskega orodja, izmikal jih je pri drugih ljubljanskih mojstrih Staretu, Štruklju. Jakobu Luteršku je vzel na dvorišču hotela Grajzer iz telovnika uro z verižico. Priča Alojzij Jeršek, sprevodnik državne železnice v pokoju, pripoveduje, da je videl dne 4. junija t. l. obdolženca med 9. in 10. uro popoldne laziti okoli barake kopališča Wörishofen v tivolskem gozdu, kjer so imeli obiskovalci kopališča shranjeno obleko, denarje in druge reči. To se je Jeršku sumljivo zdelo in pazil je na barako. Kar začuje ropot in ko bližje stopi, vidi Plevela, ko je hotel skozi strešno okno se vtihotapiti v barako, da bi kradel. Obdolženec se zagovarja, da se je mislil le v baraki kopati. Sedel bo sedem mesecev v težki ječi.

Kurja tatica. Marija Olipič iz Št. Jurja pri Kranju, bivša kuharica, je mestni policiji dobro znana tatica. Komaj je od sedela svojo osem mesečno ječo, že se je zopet bavila s tatvino. Kradla je po deželi večinoma kokoši, katere je prodala ali pa sama pojedla. Tudi svojemu očetu in sestri ni prizanesla, vzela mu je iz zaklenjene hiše v Odergašu 35 jajc, kos reber, svinjskega mesa, klobas, masti in dve ruti, vredni 15 K. Leta 1905 je v službi pri Andrettotivih izmaknila 18 velikih kur, deset kron gotovine in še nekaj drugih reči. Sodišče jo je obsodilo na 13 mesecev težke ječe, potem se bode pa oddala v prisilno delavnico.

Ljubljanske novice.

lj **Slavnostno odkritje spominske plošče v cerkvi sv. Petra v Ljubljani.** Častnemu spominu vseh vojakov polka, ki so padli leta 1878 v bojih v Bosni, je posvetil častniški zbor domačega pešpolka vitez pl. Milde št. 17 spominsko ploščo, ki se slavnostno odkrije po službi božji dne 5. avgusta t. l., ob 9. uri popoldne. Slavnosti, na katero so se povabile civilne in vojaške oblasti, se udeležijo tudi deputacija častniškega zbora iz Celovca pod vodstvom gospoda polkovnika Joahima Botiča. Sorodniki padlih so se povabili k slavnosti. Spomin vrlih, junaških sinov domovine, ki so našli v vrstah domačega pešpolka junaško smrt, hrabro se boreči za cesarja in domovino, jamči dovolji, da se slavnosti — ne da bi bili še posebej vabljeni — udeležijo bivši sobojevniki in občinstvo sploh v največjem številu.

lj **Nekaj za naše mesarje.** Piše se nam z Dolenskega: Že več časa čitamo dan na dan pritožbe o nečuvni druginji živili v Ljubljani, zlasti pa mesa. V nekaterih listih pa se zopet milo toži, kako draga je živina in kako mora ljubljanski mesar paziti, da polovi svoje krajecarje za drago kupljeno živino. Pri tem se vedno in vedno povdarja, da ni dobiti pitanih volov. Res je, da je pitani vol dražji kot navadno govedo, res je pa tudi, da gre meso l. vrste teh volov brez izjeme v Opatijo in sploh v letovišča ob morju. Ljubljanci pa morajo jesti slabše meso, čeprav ga plačujejo takorekoč z zlatom. Priznavamo, da je meso navadne živine po kakovosti nekoliko slabše kot ono pitanih volov. Nikakor pa ne moremo umeti, da bi bilo meso tele, ki se zakolje, recimo na krškem okraju,